

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. VI. Confutantur responsiones Richerii in num. 18. adversus
potestatem Ecclesiasticam circa temporalia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

omnibus simul, sed in summo Pontifice, tanquam in Monarcha, in Episcopis, tanquam in Principibus, & in aliis Pastoribus, tanquam in Magistratibus inferioribus, sicut insinuat B. Paulus 1. ad Cor. 12. vers. 28.

C A P U T VI.

Confutantur responsiones Richerii in num. 18. adversus potestatem Ecclesiasticam circa temporalia.

1. **Q**uod Ecclesiam, inquit Richerius, indirectâ pollere autoritate in temporalia prædicent, verum est per modum doctrinæ, suasionis & exclusionis à communione Ecclesiastica: falsum autem per coactionem, aut Regem atque Principum depositionem. Hoc autem probat, quia Ecclesia neque Territorium, neque usum habet gladii materialis. Si per Territorium significat Richerius, ut vulgò Jurisconsulti, locum, in quo quis facultatem habeat pœnis temporalibus, atque morte etiam corporali malos terrendi, & re ipsâ puniendi, verum est Ecclesiam vi clavium non habere hujusmodi territorium, sed vel propriâ populi liberi electione, vel Principum concessione: at verò si territorium accipiatur pro loco, in quo exercetur jurisdictio quælibet cum coactione, ac pœnarum inflicione, habet Ecclesia Territorium, ubicumque versantur homines baptismali caractere insigniti, cum eos ubique censuris ligandi habeat facultatem. Si denique Territorium sumatur pro loco, in quo pœna temporalis ad finem spiritualem decerni possit, non proficientibus pœnis spiritualibus, ac deficiente alio remedio, quæstio est. Negat Richerius; affirmant alii.

2. Sed non est confundendus usus gladii materialis cum Territorio. Utitur enim gladio materiali, qui re ipsâ occidit, aut aliàs corporaliter plectit, quod Ecclesiasticis viris non congruit. Dum Concilia Generalia lib. 4. relata, ac nominatim Constantiense, & Basileense Imperatores, Reges, aliosve Principes deposuerunt, vel deponendos decreverunt, si fidei aut Religioni obessent, non sunt usa gladio materiali,

Eccc 3

Prin-

590 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
Principibus bellum inferendo; sed eos, ne gladio materiali in
perniciem Religionis abuterentur, impedierunt. Uterque Ecclē-
sia, & spiritualis scilicet gladius, & materialis: sed is quidem pro Ecclē-
sia, ille verò & ab Ecclēsia exercendus est, ut inquit S. Bernardus, à Ri-
cherio num. 11. citatus.

3. Comparatio quam adducit Richerius, Pædagogi, dis-
cipulos adversus disciplinam obdurescentes bonis paternis ex-
hæredantis, & Ecclēsiæ, Reges aut Principes Christianos
abdicantis, est ex eorum numero, quæ uno pede incedere,
nonaginta novem claudicare dicuntur. Defectus studii vix
tanti esse potest, ut illum exhæredatione punire conveniat;
persecutio contra Fidem & Religionem esset æternæ ruinæ
ocasio, nisi sisteretur. Hæreditas ad studium non refertur,
sed sæpè studium ad hæreditatem: temporalia ad spiritualia,
tanquam ad principaliora, jure Divino & naturali ordinata
sunt; qui ordo pervertitur, dum potentia temporalis non solum
spiritualia bona non promovet, sed in ea etiam grassatur. Pue-
ri habent Patrem aut parentes, quibus & major & latior, quàm
Pædagogo potestas competit, & à quibus castigari efficacius
possunt. Reges & alii Principes supremi nullum alium in ter-
ris superiorem agnoscunt. Pædagogi nullam habent propriè
dictam jurisdictionem in pueros, quos leviter tantum corri-
gere ipsis licet, parentibus, à quibus facultatem illam quasi
delegatam receperunt, filios in sua cura retinentibus. Ecclē-
sia verò supremam in spiritualibus obtinet potestatem, ad
quæ, ut diximus, temporalia, tanquam ad principaliora or-
dinata sunt. Neglectus disciplinæ scholasticæ solis plerumque
discipulis nocet; Fidei ac Religionis impugnatio, non so-
lum Principibus, sed & innumeris eorum subditis. Si disci-
pulorum exemplum condiscipulos trahit, penes Pædagogum
est illorum curam dimittere; Ecclēsiæ, neque Principes, ne-
que Subditos, per Baptisma sibi aggregatos deserere fas est.
Ut disciplina scholastica non violetur, obstat sæpè naturalis
Constitutio. Fidei ac religioni nonnisi ex malitiâ bellum in-
fertur. Ad pueros non pertinet hæreditas, vel saltem ejus ad-
ministratio. Nam si parentes vivunt, ipsi Domini sunt; si
decesserunt, pueri sunt sub Tutoribus & Actoribus, à quo-
rum consensu pendent. Si discipuli sui juris esse supponun-
tur,

tur, non habet in eos Pædagogus potestatem, nisi quam illi contulerunt, quæ certè ad exhæredationem non pertinet. Ecclesiæ supremi Pastores à Christo ipso in omnes baptizatos jurisdictionem obtinent, quam non exercent, nisi circa id jus quod subditis competit.

4. Illud it, ut verba Richerii in ipsum retorqueamus, à dicto secundum quid ad dictum simpliciter, ratiocinatio, quâ probatur Ecclesiam in temporalia Principum nullam, etiam indirectam, potestatem habere, ex eo quod Ecclesiastici se savis, aut secularibus negotiis, non immisceant: & sufficientia politia Ecclesiastica ab observatione mandatorum Dei non à jure gladii, aut Monarchiâ temporali petenda sit: quasi Ecclesia subditos à juramento fidelitatis absolvens, gladio materiali Regem jugularet, aut ei bellum inferret, ut ipsius Regnum sibi vendicaret, Monarchicè à se gubernandum. Præcipua quidem Superiorum Ecclesiasticorum potestas expressa his verbis Matt. 28. hic à Richerio relatis, aliquibus omiſſis; *Euntes ergo, docete omnes gentes servare omnia quaecumque mandavi vobis: & ecce ego vobiscum sum omnibus diebus, usque ad consummationem sæculi.* Sed illis nullo interjecto, præmiserat Christus; *Data est mihi omnis potestas in Cælo & in terra;* quasi insinuans se illis potestatem conferre tum circa cælestia, tum circa terrena, quatenus opus esset ad amovenda obstacula, injuncti sibi officii spiritualis executionem impediencia.

5. Triplex hic sibi argumentum opponit Richerius, quorum primum ducitur ab exemplis veteris Testamenti. Huic respondet, Synagogam territorium, & jus meri Imperii habuisse, Ecclesiam non item. Sed, ut mox explicuimus, Ecclesia Territorio non caret: imò nec mero Imperio, quandoquidem ubique terrarum censuris, nominatim excommunicatione, quæ à juris Canonici Tractatoribus cum jure vitæ ac necis comparatur, fideles contumaces plectere potest, nec non à juramenti fidelitatis, sicut ab aliis, dummodò justa & necessaria causa intercedat, absolvere, ut lib. 4. ostendisse sufficienter credimus. Aliud discrimen observat Richerius, quod scilicet lex Evangelica ad Mosaicam, & ad quamcumque aliam politiam comparata, fit lex mansuetudinis & perfectissimæ libertatis. Verùm hæc libertas in eo præcipuè sita est, quod Christiani ultrò, & ex Charitatis instinctu, non

au-

592 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
autem ex servili pœnæ timore moveri debeant ad implenda
præcepta, ut S. Augustinus, & alii sancti Patres exponunt;
non in eo quodd ab omni pœnâ debeant esse immunes, si con-
tumaciter renitentur. Alioquin enim excommunicatio, que
verorum Christianorum judicio damnatio est Regni tempora-
lis privatione gravior, ab Ecclesia esset eliminanda.

6. Alterum argumentum, quod sibi objicit Launius, est
caput tertium Synodi Lateranensis: quo statuitur Reges, at-
que Principes, qui hæreticos ex suis Dominiis minimè exter-
minaverint, esse abdicandos. Respondet, isthæc & similia ut
Decretales Romanorum Pontificum nihil juris habere in Prin-
cipes politicos; quia inquit, *Decreta hæc privatim, & proprio motu
à Romanis Pontificibus, non Synodicè, idest totius Ecclesie consensu, sancita
suerunt: itaque non obligant.* O temeraria responsio! Quod in Con-
cilio generali, imò Generalissimo assistentibus per se vel per
suos Legatos omnibus Principibus Christianis, Decretum est,
*proprio motu à Romanis Pontificibus non Synodicè, id est totius Ecclesie consensu
sancitum fuit.* Ecquid ergò ultra requiritur, ut aliquid *Synodicè
totius Ecclesie consensu sancitum dicatur?* An ut generatim omnes &
singuli Christiani assensum præbeant? Et quid unquam fuit,
aut erit unquam hoc modo sancitum? Nulla ergo unquam
obligavit, aut obligatura est lex Ecclesiastica. Sed demus Ri-
cherio Papam in eo Concilio, & in aliis, quibus præsedit,
hujusmodi Decreta proprio motu edidisse, atque ad eorum
subscriptionem Episcopos, aliosque Judices & Assistentes coc-
gisse: quid respondebit auctoritati, tanti apud ipsum ponde-
ris, Conciliorum Constantiensis & Basiliensis contra Pon-
tifices habitorum? An eorum Decreta, quæ lib. 4. retulimus,
proprio motu à Romanis Pontificibus sancita dicet?

7. Objicit sibi 3. abdicationem Childerici Regis Franco-
rum, & Imperii translationem ad Francos, quibus respon-
det absolutè negando *solâ Romanorum Pontificum auctoritate, absque po-
puli consensu, auctoritate, aut postulatione factas.* Nota vocem illam,
solâ; aded enim certum est, eas *Romanorum Pontificum auctoritate
factas* fuisse, ut id non possit non fateri, illucque confugiat
ut neget, *solâ eorum auctoritate factas.* Sed ab illo & aliis exam-
plis se se expedit pronuncians, quod *moribus & Canonibus, non
exemplis, Christianam Rempublicam gubernari voluit Dominus Noster Jesus
Christus*

Christus. Sed quis illos nobis Canones in hac materia edet, quandoquidem qui in Conciliis generalibus conditi fuerunt, proprio motu summorum Pontificum sanciti fuisse, atque adeo non obligare dicuntur. Quis mores declarabit, aut Canones sanciet, quibus *Christianam Rempublicam gubernari voluit Dominus noster Jesus Christus* ? Quis audeat cum Richerio contendere, qui exempla tot tantorumque Pontificum, & Conciliorum Generalium nihili faciens, de jure, non de facto disputari postulat ? Sed si tam parvi pendenda est Conciliorum autoritas, cur ad illam tam sæpè nos vocat Richerius ? Cur penes illam supremum Ecclesiæ regimen constituit interdum ? Quis condat aut exponet jus, secundum quod de controversiis disputari possit ?

7. Claudis libellum suum Richerius, remittens pro reliquarum objectionum solutione ad Tractatum Magistri Joannis Parisiensis, de potestate regia & Papali, qui est in 2. lib. Vindiciarum; Verùm si Richerius graviores illas esse existimabat, cur omisit, & opus suum mancum reliquit, nisi quia se illis plenè satisfacere non posse intellexit ? Si leviores judicavit, non debemus de illarum solutione anxiam gerere sollicitudinem. Sed non sunt à nobis omninò prætermittendæ Richerii Vindicis, ne illius doctrinam labantem suffulsiße existimetur.

C A P U T VII.

Note in primum librum Vindiciarum Edmundi Richerii, qui Decretis Scholæ Parisiensis constat.

1. **V**indicis suas Edmundus Richerius in quatuor libros distribuit, cujus divisionis monet in præfatione. Primus aliquot Decreta Facultatis Theologiæ Parisiensis complectitur. Secundus continet aliquot opuscula Doctorum Sorbonicorum, pro Philippo Pulchro Rege Franciæ adversus Bonifacium VIII. Papam. Tertius ea exhibet, quæ Petrus de Alliaco, & Joannes Gersonius emiserunt in lucem tempore Conciliorum Pisani, & Constantiensis. In quarto sunt ea,

Ffff

quæ